

Vulufjell fjellstyre v/Per-Erik Sannes
Botten Hansen gt.9
2670 OTTA

Trondheim, 11.06.2020

Deres ref.:
[Deres ref.]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2020/150

Saksbehandler:
Marit Doseth

Avgjørelse i klagesak - klage på avslag på søknad om tillatelse til tilbygg på eksisterende naust ved Fremre Vulutjønn i Rondane nasjonalpark

Miljødirektoratet tar ikke klagen til følge. Det er lagt vekt på at søknader om byggetillatelser vurderes strengt i nasjonalparken for å bevare områdets urørthet. En tillatelse vil kunne skape en uheldig presedens.

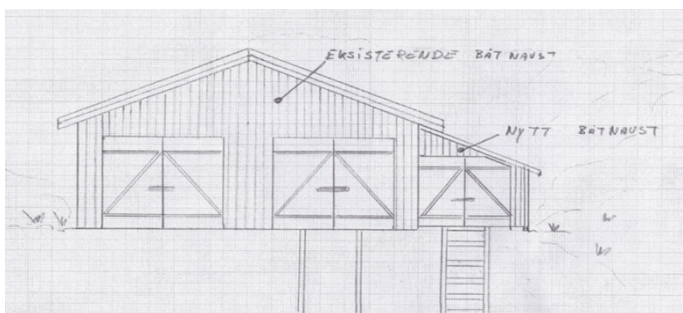
Det vises til klage fra Vulufjell fjellstyre v/Per-Erik Sannes datert 5. november 2019 på Rondane-Dovre nasjonalparkstyres vedtak datert 11. oktober 2019 hvor søknad om oppføring av tilbygg på eksisterende naust ved Fremre Vulutjønn i Rondane nasjonalpark ble avslått. Klagen ble oversendt Miljødirektoratet den 14. januar 2020.

Bakgrunn for saken

Vulufjell fjellstyre søkte den 12. august 2019 om tillatelse til å bygge på eksisterende naust ved Fremre Vulutjønn slik at det kan romme 2 båter.

I søknaden opplyses det at fjellstyret tidligere hadde båt plass til 2 båter, og at styret i 2010 fikk tillatelse til at den ene båt plassen ble ombygd til oppsynsrom. Fjellstyret søker derfor om et tilbygg på 2,5 x 7,4 m totalt 18,5 m² i sørenden på naustet, slik at naustet igjen kan romme 2 båter. Høyden er tenkt 2 meter mot eksisterende vegg og 1.10 mot yttervegg. Det opplyses at rullestein må flyttes manuelt, men at inngrep utover dette er ikke nødvendig.

Det opplyses at Fjellstyret ønsker å legge til rette for økt fiskeing i Fremre Vulutjønn og båt plassene skal stå ulåst til fri benyttelse.

Rondane og Dovre nasjonalparkstyre behandlet søknaden den 11. oktober 2019. Søknaden ble avslått. Det ble vist til at tiltaket strider mot forvaltningsplanens retningslinjer for vurdering av behovet for ny bygningsmasse. Styret mente i tillegg at ønsket om ny bygningsmasse ikke vil være i samsvar med verneformålet som blant annet er å bevare det urørte. Hensynet til villreinen og det å ivareta villreinens leveområder gjør også at styret vurderte denne typen tiltak strengt. En tillatelse vil dessuten kunne gi en uheldig presedensvirkning..

Klagen

Fjellstyret påklagde nasjonalparkstyret sitt vedtak i brev datert 5. november 2019. Det blir vist til at båter som ligger ute hele året blir utsatt for slitasje. Fjellstyrets plastbåt vil kunne smuldre bort på overflata og på denne måten tilføre miljøet mikroplast.

Det vises også til at tilbygget ikke skal kunne benyttes til overnatting og dermed ikke medføre økt ferdsel. Fjellstyret mener at tilbygget vil ikke være en ny bygning som ruver i landskapet og en båt som lagres i naturen vil påvirke landskapet mer negativt.

Det er ifølge klagen tradisjon for at lokalbefolkningen benytter området i nasjonalparken til høsting. Brukerne har hatt et positivt syn på vernet og har også tatt godt vare på villreinen i området. Fjellstyret mener at dersom muligheten for økt ferdsel blir brukt som argument for å avslå det omsøkte tiltaket, vil det ikke skape forståelse hos lokalbefolkningen.

Det opplyses at den aktuelle båten er grunneierlagets båt som hadde naustplass fram til 2010 da den ble omgjort til oppholdsrom for oppsynspersonell.

Fjellstyret mener en tillatelse ikke vil skape presedens. Det vises også til Oppland fylkeskommune som i sin uttalelse har vært positiv til det omsøkte tiltaket.

Avslutningsvis mener klager at det er hjemmel til tiltaket i verneforskriftens § 3 punkt 1.3 bokstav b.

Forberedende klagebehandling

Rondane og Dovre nasjonalparkstyre behandlet klagen den 13. desember 2019.

Styret er enig i at båter som lagres ute i høyfjellet blir utsatt for slitasje, men mener at dagens båter lages i materialer som i større grad enn tidligere tåler å bli utsatt for vær og vind. Styret har imidlertid vektlagt forvaltningsplanens strenge retningslinjer for oppføring av ny bygningsmasse. Naustet befinner seg i nasjonalparken og det urørte er en del av verneformålet. Verneforskriften har som utgangspunkt et forbud mot oppføring av nye bygninger og selv om det er hjemmel til å tillate utbygging og utvidelser, så har styret valgt å avslå søknaden av hensyn til områdets urørthet og ivaretagelse av villreinens leveområde.

Klagers påstand om at en tillatelse ikke vil skape presedens, er styret uenig i. Styret mener at det er svært sannsynlig at også andre vil kunne søke om tilsvarende tiltak for å ivareta sine båter.

Når det gjelder tilbyggets påvirkning på landskapet, så vises det til at eksisterende naust ligger i et åpent landskap i nasjonalparken og en utvidelse vil gi et naust på 55 m² med to båtslipp. Styret er uenig med klager og mener at lagring av båten ved siden av naustet er et mindre inngrep som gir mindre påvirkning på landskapet enn det omsøkte tiltak.

Styret viser også til sin restriktive praksis med å tillate nybygg i det aktuelle området. Det vises til en sak fra 2017 hvor søknad om et 12 m² stort uthus ble avslått, men hvor det ble gitt tillatelse til et tilbygg på 2 m² til utedo. Det ble i den saken satt vilkår om at utedoen om mulig skulle plasseres bak hytta slik at den ble minst mulig synlig fra vannet. Siden det ble åpnet for et nybygg bak naustet dersom tilbygg ikke var mulig, ble saken behandlet etter nml. § 48. Saken var i samsvar med forvaltningsplanens retningslinjer og det ble også gitt tillatelse til mindre tiltak for å løse sanitærutfordringer på eiendommen.

Når det gjelder tilbyggets tilpasning til eksisterende bygningsmiljø, så opplyser styret at dette ikke er vurdert siden søknaden ble avslått. Dersom styret hadde tillatt tilbygget, ville styret ha kontaktet kulturvernmyndighetene i tråd med retningslinjene i forvaltningsplanen.

Noe forbud mot bruk og lagring av båter i plast/kompositt for å forhindre forurensning er styret ikke kjent med. Det vises til Miljødirektoratet sine hjemmesider hvor forurensningsfaren knyttes til dumping eller kassering av båtene og hvor innsamling av båtene vil kunne spare mennesker og naturen for farlige miljøgifter og mikroplast. Det oppfordres likevel til bruk av båter som er mest mulig miljøvennlig.

Styret mener at en manglende tillatelse til utvidelse av naustet ikke begrenser den tradisjonelle bruken av fjellet. Styret har ikke nektet adgang til opplag av båt ved Fremre Vlutjønn, fjellstyret kan derfor tilrettelegge for økt fiske. Styret viser til interessekonflikten mellom friluftsliv/ferdsel og

villreinenes bruk av området. Vulufjell utgjør et kjerneområde for simlene og det kan ifølge Villreinnemnda ikke utelukkes av ferdselen ved Vulutjønna er årsaken til villreinenes manglende bruk av dette området. Det vises til regional plan for Rondane og Sølknkletten hvor det blant annet står at det innenfor nasjonalt villreinområde bør legges særskilt vekt på å vurdere tiltak og aktiviteter i forhold til villreinens områdebruk og sårbarhet til ulike tider av året.

Avslutningsvis påpekes det at Vulufjell fjellstyre i 2010 fikk tillatelse til å omdisponere deler av naustet til oppsynsrom og at fjellstyret da måtte være innforstått med at det gikk tapt en båtplass. Den gang hadde fjellstyret opprinnelig søkt om tillatelse til å oppføre en ny oppsynsbu, noe daværende forvaltningsmyndighet avsto. Hvilken eventuell avtale fjellstyret har inngått med grunneierlaget om rett til å ha naustplass, er uten betydning for nasjonalparkstyret sin avgjørelse.

Rondane-Dovre nasjonalparkstyre mente at klagen ikke hadde noen nye momenter som tilsa omgjøring av eget vedtak. Klagen ble derfor sendt til Miljødirektoratet for endelig avgjørelse.

Miljødirektoratet sin vurdering

Klageinstansen kan prøve alle sider av en sak, jf. forvaltningsloven § 34. Klageinstansen kan treffe nytt vedtak i saken eller oppheve vedtaket og sende saken tilbake til underinstansen til helt eller delvis ny behandling.

Miljødirektoratet har sitt kunnskapsgrunnlag i saken fra søknad, klage, saksforberedelse, forvaltningsplan og kongelig resolusjon, jf. naturmangfoldloven § 8.

Rondane nasjonalpark ble vernet ved kgl.res 24. oktober 2003. Formålet med opprettelsen av Rondane nasjonalpark fremgår av verneforskriften § 2 og er å:

- *ta vare på et stort, sammenhengende og i det vesentlige urørt fjellområde,*
- *ta vare på et høyfjellsøkosystem med et egenartet og variert biologisk mangfold,*
- *ta vare på sentrale leveområder til villreinstammen i Rondane,*
- *sikre variasjonsbredden i naturtyper som Rondaneområdet omfatter, herunder innslag av høyereliggende bjørke- og barskog,*
- *bevare landskapsformer og særpregede geologiske forekomster,*
- *ta vare på verdifulle kulturminner.*

Allmennheten skal fortsatt ha anledning til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

I utgangspunktet er nasjonalparken vernet mot inngrep av enhver art, herunder oppføring av bygninger, tilbygg, gjerder, anlegg mm. jf. verneforskriften § 3 pkt.1.1. Oppregningen i denne bestemmelsen er ikke uttømmende. Verneforskriften unntar enkelte inngrep eller tiltak fra forbudet, andre kan det søkes om dispensasjon til. Det kan søkes om tillatelse til ombygging og utvidelse av bygninger jf. verneforskriften § 3 pkt. 1.3 bokstav b). Ingen har krav på tillatelse etter denne bestemmelsen, det er opp til forvaltningens skjønn om det skal gis.

I forvaltningsplan gis det en presisering og utdyping av verneforskriften, og det gis retningslinjer for dispensasjonspraksis. Forvaltningsplanen definerer også mål for forvaltningen av verneområdet og

aktuelle tiltak. Det fremgår av forvaltningsplanen for Rondane (s. 42) at søknad om ombygninger og utvidelse vil behandles strengere innenfor nasjonalparkene enn innenfor landskapsvernområdene. Videre heter det at forutsetninger som må oppfylles for at det kan gis dispensasjon for tilbygg/ombygninger, blant annet er at byggetiltaket skal være forankret i konkrete behov (som vedplass, do e.l.) som ikke kan dekkes innenfor eksisterende bygningsmasse.

Vulufjell fjellstyre hadde tidligere naustplass for to båter, men fikk i 2010 tillatelse til å omdisponere deler av naustet til oppsynsbu. Fjellstyret hadde før dette hatt en periode med midlertidig tillatelse til å benytte deler av naustet til dette formålet. Før naustet ble omgjort, hadde fjellstyret fått avslag på søknad om å få oppføre en egen oppsynsbu. Det må antas at fjellstyret på dette tidspunkt gjorde en vurdering av behovet for naustplassen og fant at de kunne klare seg uten den.

Fjellstyret vil redusere slitasjen på plastbåten ved helårs utendørs lagring. Ved lagring i naust mener fjellstyret at båten ivaretas bedre, samtidig som risikoen for at mikroplast havner i miljøet reduseres.

Et stort flertall av dagens fritidsbåter er lagd av glassfiber og plast. Dette er robuste materialer som likevel kan brytes ned til mikroplast over tid ved slitasje. Den forurensning dette vil kunne påføre naturen har likevel ikke medført et forbud mot produksjon og bruk av disse fritidsbåtene, men det er blitt opprettet ordninger som skal minske ulempene. Tiltakene retter seg i første rekke mot gamle fritidsbåter som etterlates eller nedsenkes i naturen. Miljødirektoratet oppfordrer imidlertid til bruk og lagring av båter og annet materiell og utstyr på en måte som er bærekraftig og som belaster naturmiljøet minst mulig.

En dispensasjonspraksis som i utstrakt grad tillater ny bygningsmasse for å ivareta materiell og utstyr vil være i strid mot verneformålet som blant annet er å bevare fjellområdets urørthet. Det vises til den strenge forvaltningspraksis som foreligger for denne type inngrep og Miljødirektoratet er enig med Nasjonalparkstyret i at en dispensasjon vil kunne ha en uheldig presedensvirkning.

Rondane er svært sårbart som villreinterreng. Vulufjell er viktig for simlene og det kan ikke utelukkes at ferdsel vil kunne være forstyrrende og medføre at området blir mindre brukt. Det kan derfor være i forvaltningens interesse å kanalisere ferdselen bort fra de mest sårbare områdene. Begrunnelsen for den manglende tillatelsen til utvidelse av naustet er imidlertid ikke å regulere ferdselen i området. Fjellstyret har adgang til å benytte og lagre båt som tidligere og lokalbefolkningens muligheter til å høste av området er de samme.

Klager viser til at fylkeskommunen var positive til søknaden. Daværende Oppland fylkeskommune hadde etter forespørsel uttalt seg til søknaden i forhold til Regional plan for Rondane-Sølnkletten, samt kulturminner og tiltak på eksisterende naust. Forvaltningsmyndigheten for verneområdet skal vurdere det omsøkte tiltak utfra verneforskriften og naturmangfoldloven. Formålet med vern fremgår av naturmangfoldloven § 33, men går i korthet ut på å ivareta biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser. Bygninger utgjør en del av landskapsbildet og oppføring av nye eller endringer på eksisterende bygninger bør derfor tilpasses eksisterende bebyggelse og landskapet ellers. Siden Fylkeskommunen har kompetanse på byggeskikk og kulturminner forelegges de derfor søknader om byggetillatelser for uttalelse. Bare i de tilfeller hvor

det det er aktuelt å gi tillatelse til byggetiltak i henhold til verneforskriftens bestemmelser, er Fylkeskommunens vurderinger relevant for avgjørelsen.

Vedtak:

Miljødirektoratet tar ikke klagen til følge. Rondane-Dovre nasjonalparkstyres sitt vedtak datert 11. oktober 2019 stadfestes. Miljødirektoratet sin avgjørelse er endelig og kan ikke påklages videre, jf. forvaltningsloven § 28.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Knut Fossum
seksjonsleder

Marit Doseth
seniorrådgiver

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Kopi til:
Rondane-Dovre nasjonalparkstyre
Fylkesmannen i Innlandet